

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г. С. СКОВОРОДИ

***ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ ХХІ СТОЛІТТЯ
ОЧИМА МОЛОДІ***

**МАТЕРІАЛИ
V Міжвузівської студентської
наукової конференції**

20 травня 2021 року

Харків 2021

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова оргкомітету:

- Прокопенко І. Ф.** – радник ректора Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, академік НАПН України, доктор педагогічних наук, професор

Члени оргкомітету:

- Радченко Л. П.** – професор кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат економічних наук, доцент
- Сідельнікова І. В.** – професор кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат економічних наук, доцент
- Соляр В. В.** – завідувач кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат економічних наук, доцент
- Мельникова О. В.** – доцент кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат педагогічних наук, доцент
- Зайцева П. О.** – член Ради молодих учених ХНПУ імені Г.С.Сковороди, здобувач вищої освіти бакалаврського рівня 4 року навчання

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди
(протокол №5 від 11 травня 2021 р.)*

Тенденції та перспективи розвитку економіки ХХІ століття очима молоді: матеріали V Міжвузівської студентської наукової конференції (20 травня 2021 р., м. Харків). – Харків: ХНПУ, 2021. – 173 с.

У збірці представлено матеріали V Міжвузівської студентської наукової конференції, присвяченої Дню науки. Дослідження учасників конференції розкривають актуальні проблеми економічної теорії та практики. Розглядаються питання формування сучасної національної економіки в умовах глобалізації, процеси інноваційного розвитку на мікро- та макрорівнях, аспекти оптимізації фінансово-господарської діяльності суб'єктів підприємництва, проблеми інституційно-правового забезпечення й управління розвитком підприємств, економічної освіти.

Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за зміст публікацій несуть автори та їх наукові керівники.

УДК 330

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С.Сковороди, 2021

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1 «ПРОБЛЕМИ ТА ІННОВАЦІЙНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ».....	6
Бондаренко Я. О. ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ: РЕАЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	6
Строгов С. А., Сухов В. М. АНТИКРИЗОВІ ГЕОЕКОНОМІЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ РОЗГОРТАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УКРАЇНИ.....	10
Міжерицький В. А. ІНВЕСТИЦІЇ ТА ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛІМАТ В СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ.....	16
Коновалова А. С. ДИНАМІКА ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ В СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ.....	20
Мажнікова В. Г. НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ В УКРАЇНІ.....	24
Золотухіна Т. В. ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСУВАННЯ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ У РОЗВИНЕНИХ КРАЇНАХ.....	29
Алексєєва Н. Р. ПРИЧИНИ ЦИКЛІЧНИХ КОЛИВАНЬ В ЕКОНОМІЦІ	33
Нос Д. Ю. МАКРОЕКОНОМІЧНА НЕСТАБІЛЬНІСТЬ ТА СПЕЦИФІКА СУЧАСНОЇ КРИЗИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	38
Гавриленко А. І. БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ - ПРИЧИНИ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ.....	41
Костюк В. О. ОСОБЛИВОСТІ БЕЗРОБІТТЯ СЕРЕД МОЛОДІ.....	45
Винник Б. Р. ОСОБЛИВОСТІ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ РОБОЧОЇ СИЛИ.....	48
Савельєв В. О. ВВП УКРАЇНИ, ЙОГО ДИНАМІКА ТА ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ДОБРОБУТУ НАСЕЛЕННЯ	52
Удовиченко Д. О. БЮДЖЕТНО-ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА ТА ЇЇ ОСОБЛИВОСТІ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ.....	54
Приваліхіна І. К. ПРИЧИНИ ТА ШЛЯХИ ЗНИЖЕННЯ ТІНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	58

Коновалова Анастасія Степанівна
ХНПУ імені Г.С. Сковороди
юридичний факультет, спеціальність «Економіка», група 24-е
Науковий керівник – к.е.н., професор кафедри
економічної теорії, фінансів і обліку Радченко Л.П.

ДИНАМІКА ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ В СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Споживання, заощадження та інвестиції – процеси, які істотно впливають на макроекономічної рівноваги та зростання національного доходу. Саме тому макроекономічний аналіз рівноваги передбачає детальне вивчення споживання, заощаджень, інвестицій, їх взаємозалежності та взаємодії. В зв'язку з сучасними реаліями економічного та політичного життя сьогоденного світу тема споживання, заощадження і інвестицій є як ніколи актуальна.

Споживання – один з головних показників, що визначають рівень розвитку національної економіки. На споживчі витрати припадає від 2/3 до 3/4 валового внутрішнього продукту (ВВП). Заощадження – це та частина доходу, яка в даний момент не споживається. Фактично це відстрочене споживання. За рахунок заощаджень забезпечуються в майбутньому виробничі та споживчі потреби. Заощадження виробляються фірмами (з метою подальшого інвестування накопиченого доходу в розширення масштабів виробництва), домашніми господарствами і населенням (для покупки землі, нерухомості, предметів тривалого користування).

Споживання і заощадження знаходяться між собою в тісному зв'язку і залежності і формуються під впливом одних і тих же факторів. Споживання використовується для задоволення поточних потреб, а заощадження – для майбутніх. Розрізняють такі види заощаджень: 1. Особисті (індивідуальні) заощадження або заощадження домогосподарств, які розглядаються як різниця між розташовуваним особистим доходом і витратами на особисте споживання. 2. Заощадження бізнесу, що включають амортизацію і нерозподілений прибуток корпорацій, які служать внутрішніми джерелами фінансування

виробництва. 3. Приватні заощадження (заощадження приватного сектора), які складаються з суми заощаджень домогосподарств і заощаджень фірм, тобто суми особистих заощаджень і заощаджень бізнесу. 4. Державні заощадження, які виникають у разі, коли доходи бюджету перевищують видатки (позитивного сальдо державного бюджету). 5. Національні заощадження, які представляють собою суму приватних і державних заощаджень.

В економічній теорії розрізняють поняття фінансування та інвестування. Процес визначення джерел і виділення (залучення позики) грошових коштів для інвестицій називається фінансуванням. Процес застосування грошових коштів в якості довгострокових вкладень означає інвестування, тобто фінансування передуює інвестуванню.

Інвестиційні витрати включають: інвестиції в основний капітал, які складаються з витрат фірм: (на покупку устаткування; на промислове будівництво (промислові будівлі і споруди); інвестиції в житлове будівництво (витрати домогосподарств на купівлю житла);

інвестиції в запаси, які включають в себе: (запаси сировини і матеріалів, необхідних для забезпечення безперервності процесу виробництва; незавершене виробництво, що пов'язано з технологією виробничого процесу; запаси готової (виробленої фірмою), але ще не проданої продукції).

Фактори, які впливають на динаміку інвестицій: очікувана норма чистого прибутку; реальна ставка відсотка; рівень оподаткування; зміни в технології виробництва; економічні очікування; динаміка сукупного доходу. До нестабільності інвестицій можуть призвести такі фактори: тривалі терміни служби обладнання; нерегулярний інноваційного процесу; мінливість економічних очікувань; циклічні коливання ВВП. Інвестиції здійснюються для підтримки і збільшення запасу капіталу в економіці, який визначає потенційний обсяг виробництва в майбутніх періодах.

Головним джерелом інвестицій є заощадження фірм і домашніх господарств. Інвестиції, як правило, здійснюються фірмами. Домашні господарства через фінансові ринки (наприклад, через покупку облігацій)

передають свої заощадження фірмам, які потім здійснюють інвестиції. Таким чином, інвестиції (разом із заощадженнями) представляють собою відмову від поточного споживання (поточної прибутку для фірм) з метою збільшення споживання (прибутку) в майбутніх періодах.

Від обсягів інвестування та напрямків вкладення капіталу значною мірою залежить розвиток соціально-економічних питань та економіки загалом. Будь-якій державі, яка хоче розвитку та процвітання дана проблема є дуже важливою. Відомо: сприятливий інвестиційний клімат неможливо створити без відповідної державної політики, яка спрямована на створення сприятливих економічних, правових та організаційних умов задля залучення іноземних інвестицій. Упродовж останніх років на інвестиційний клімат України та її економіку в цілому негативно впливає чимало факторів, основними з яких є політична й економічна нестабільність, військові дії на сході країни, корупція, тінізація економіки, невдалі реформи тощо. Попри це, зважаючи на курс України на євроінтеграцію, інвестиційний клімат держави набуває визначального характеру щодо виходу економіки з кризи та забезпечення конкурентоспроможного виробництва продукції як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.

Індекс інвестиційної привабливості показує ставлення бізнесу до інвестиційного клімату країни. Так, якщо індекс перебуває в межах від 1 до 3 то ставлення бізнесу негативне, якщо від 3 до 4 – нейтральне і від 4 до 5 – позитивне. Протягом 2009–2019 років індекс жодного разу не сягнув позитивної зони. Найвищий показник індексу спостерігаємо в кінці 2010 р. – початку 2011 р. – 3,4 та 3,39 балів відповідно. Результат у першому півріччі 2017 р. був найвищим з 2011 р. (3,15 балів). У 2019 р. спостерігаємо, що показник індексу інвестиційної привабливості України, який вимірює Європейська Бізнес Асоціація, знизився до рівня 2016 р. (2,9). Відповідно, зниження індексу у 2019 р. свідчить про погіршення ставлення бізнесу до інвестиційного середовища країни [1]. Відповідно до опитувань, здійснених Європейською Бізнес Асоціацією, основними причинами погіршення

інвестиційного бізнес-клімату країни, на думку інвесторів, є політична нестабільність, високий рівень корупції, відсутність земельної та судової реформ і брак кваліфікованих кадрів. Серед позитивних змін у інвестиційному бізнес-кліматі країни доцільно зазначити лібералізацію валютного законодавства, стабільність національної валюти, зниження рівня інфляції, співпраця з МВФ [1].

З метою поживлення інвестиційного бізнес-середовища державі необхідно створити інвестиційну інфраструктуру, а також гарантії для інвесторів (які б підкріплювалися на законодавчому рівні). Необхідно також здійснювати контроль за рівнем ризиків, сприяти скороченню масштабів корупції, протидіяти контрабанді, забезпечувати сталий розвиток фінансового сектора. Побудова політики уряду з орієнтацією на ці проблемні питання дозволить покращити інвестиційний імідж країни на світовому ринку.

Список використаних джерел:

1. Венгуренко Т. Г., Плахотнюк В. В. Аналіз інвестиційної привабливості України. *Бізнес Інформ*. 2020. №4. С. 103 – 110.
2. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>. (Дата звернення: 12.04.2021).
3. Національний банк України. URL: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=57896. (Дата звернення: 12.04.2021)
4. Фінанси домогосподарств в Україні. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/7_2015/26.pdf (Дата звернення: 15.04.2021)